

Festívalový spravodajca

22. ročníka Československého festivalu křesťanského divadla

Gorazdov Močenok

24. 7. – 27. 7. 2014

č. 1

V roku 2014 sa otvorili brány Celonárodného festivalu kresťanského divadla Gorazdov Močenok pre divadelníkov, priaznivcov svätého Gorazda a všetkých podporovateľov kultúry už po 22. raz. Festival sa koná v čase od 24. do 27. júla v Močenku a v osade Gorazdov – rodisku svätého Gorazda. Organizátori pre všetkých návštevníkov podujatia pripravili aj v tomto roku, ktorý je zároveň rokom Sedembolestnej Panny Márie, bohatý program zložený nielen zo súťažných divadiel, ale aj zo sprievodných akcií súvisiacich s tematikou a poslaním festivalu.

Božehnanie pútníkov

Prvý deň festivalu sa začal požehnaním pútníkov, ktorí sa stretli pred sochou sv. Gorazda, aby spoločne po starej ceste do Nitry odniesli festivalové posolstvo a pozvanie na podujatia nitrianskemu sídelnému biskupovi Mons. Viliamovi Judákovi. V tomto roku, kedy

sa koná už 22. ročník festivalu, sa pred sochou svätého Gorazda stretlo akoby symbolicky 22 pútníkov. Väčšina z nich sa na putovanie do starobylej Nitry vybrala už po niekoľký raz, ale prišli aj noví záujemcovia, ktorí si chceli pešiu púť vyskúšať na vlastnej koži.

Starosta obce pred odchodom odovzdal posolstvo pre otca biskupa jednej z pútničiek, ktorá sa púti po ceste solúnskych bratov zúčastňuje od začiatku, a všetkým poprial šťastnú cestu. Takisto kaplán farnosti Močenok dp. Miroslav Cimerák pútnikom požehnal a vybral sa na púť spolu s farníkmi. „Som rád, že tohto roku sa tejto úvodnej akcie už 22. ročníka festivalu zúčastnila veľká skupina našich občanov a potešiteľné je to, že tam je drvivá väčšina mladých ľudí, ktorí verím, že budú v tejto tradícii pokračovať a budú aj nositeľmi ostatných myšlienok úcty k sv. Gorazdovi,“ konštatoval starosta obce Marián Borza po otvorení prvého festivalového podujatia.

Odobzďanie festivalového posolstva

Napoludnie na Nitrianskom hrade pútnici odovzdali festivalové posolstvo a pozdravy účastníkov generálnemu vikárovi Nitrianskej diecézy Mons. Petrovi Brodekovi, ktorý zastupoval neprítomného otca biskupa Viliama Judáka. „Sme radi, že ste prišli k nám na hrad s týmto vzácnym posolstvom od vášho pána starostu. Verím, že celý festival, ktorý máte pred sebou, a hlavne to spoločenstvo, ktoré tvoríte v rámci nielen divadelných hier, ale aj v rámci

iných spoločných aktivít, vás vzájomne obohatí a to posolstvo, ktoré sv. Gorazd nám všetkým odovzdáva - štafetu viery - budete môcť aj vy touto formou ďalej šíriť,“ tešil sa z príchodu pútnikov Mons. Peter Brodek.

22 pútnikov, z ktorých najmladší mal 2 roky a niesol sa otcovom chrbte, za necelých 5 hodín zdolalo takmer 20-kilometrovú cestu z centra Močenku na Nitriansky hrad. Dobrá nálada ich neopúšťala počas celej cesty a šťastní spoločne prišli do sídla biskupa. „Ja chodím každý rok od prvého ročníka a teraz sa mi dokonca dostalo tej pocty, že som mohla odovzdať v mene pútnikov

sv. Gorazda posolstvo,“ netajila radosť zo zdolanej púte Mária Urbanová. „Na túto púť som išla po prvýkrát a páčilo sa mi to. Určite pôjdem aj na budúci rok,“ povedala nám mladá dáma Lucia Lenčేశová. „Bolo to veľmi pekné, povzbudzujúce. Bol som povzbudený, že prišli mnohí mladí. Mne to tak pripomenulo tú družinu, ktorá kedysi išla z tohto nášho územia do Solúna, aby prosila cisára Michala III. o učiteľa, ktorý bude ohlasovať Božie slovo v reči ľudu. My vlastne tiež prichádzame s takou prosbou, aby odtiaľto teraz nám z tohto slovenského Betlehema prišlo aj počas toho Gorazdovho Močenku to Božie slovo. Lebo je popri tom divadle každý deň zavŕšený slávením Eucharistie a myslím, že je to to najdôležitejšie, k čomu nás chce aj to divadlo priviesť, prehĺbiť ten duchovný život. Verím, že aj cez to umenie budeme ešte hlbšie prežívať to spoločenstvo s eucharistickým Kristom,“ myslí si o púti kaplán farnosti Močenok dp. Miroslav Cimerák.

Filatelistické výstavy

Popoludnie patrilo vernisážam výstav, ktoré boli venované gorazdovskej tematike, národovcom a patrónke Slovenska Panne Márii. Ako prvé boli otvorené výstavy Klubu filatelistov 52-46 Močenok pod názvom Od čias

svätých Cyrila a Metoda žije Slovensko pod ochranou Panny Márie a výstava venovaná Milanovi Rastislavovi Štefánikovi pod názvom Veriť-milovať-pracovať.

Z príležitosti výstavy pripravil klub filatelistov v spolupráci so Slovenskou poštou aj uvedenie príležitostnej poštovej pečiatky, ktorej odtlačok si mohli záujemcovia zadovážiť v príležitostnej poštovej priehradke priamo v mieste výstav. „Cyrilo-metodská tradícia a zdravý mariánsky kult tvoria dva piliere, na ktorých stojí náš slovenský národ, tieto dva piliere sú ako dve rieky, ktoré sa vlievali do

jedného toku a celé stáročia nás prenášali až do dnešných dní. Z nich čerpal silu slovenský národ, na nich vyrástol, z nich sa živil aj dnes z

nich ešte žije. Vlni sme si pripomenuli 1150. výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda do Veľkomoravskej ríše, asi nemožno lepšie zvoliť tému tohto roka, respektíve komu inému zasvätiť tento rok ako Sedembolestnej Panne Márii.

95.výročie úmrtia jedného z najväčších synov slovenského národa generála M.R. Štefánika si pripomínáme druhou filatelistickou výstavou. Štefánikov duch, tá jeho odvaha, jeho rýdza láska k slovenskému národu a k vlasti a pritom jeho úžasný rozhľad a otvorenosť do Európy a do sveta. On bol asi prvým, ktorý otvoril cestu k zjednoteniu Európy v srdciach, dušiach ľudí. Prvý aj pomenoval tento pojem ako europeizácia, ale na základe rovnoprávnosti, slobody všetkých národov, pri priznaní všetkých ľudských práv, humanitných, kresťanských, slobody myslenia, slobody konania,“ informoval o výstavách predseda Klubu filatelistov v Močenku Jozef Kútny.

Vernisáž výstavy Svetového združenia Slovákov

Program potom pokračoval vernisážou výstavy Svetového združenia Slovákov pod názvom Hlinkov zápas za národné práva, pretože si pripomíname 150. výročie narodenia Andreja Hlinku. Vernisáž pokračovala premietaním filmu Zostanem vždy svoj o Milanovi Rastislavovi Štefánikovi, ku ktorému pridal sprievodné slovo Stanislav Bajanič zo Svetového združenia Slovákov: „Vy ste unikátny slovenský, európsky a svetový festival kresťanského divadla a toto sú témy, ktoré ku kresťanstvu bezprostredne patria.

Už je to jedno, či je to Mons. Andrej Hlinka alebo tu sprítomňovaný generál M.R. Štefánik. Oceňujem vás a oceňujem Močenok, že v tomto roku sme sa dostali do takej ekumenickej podoby, spojenia katolícko-evanjelického na tej národnej báze. Boli to martýri, boli to ľudia, ktorí nešetrili obete, podobne ako ich nešetríte takmer 22 rokov v Močenku aj vy. A takýmto pekným podujatím a v tomto prípade sprievodným podujatím prichádzate pred slovenskú mládež a pred vašich hostí. Ak sa nám niečo podarilo príjemné do tejto kolekcie urobiť, to som rád. Mladí ľudia vo svete sa pýtajú, odkiaľ ste, z ktorého národa pochádzate a aké osobnosti váš národ reprezentujú. Andrej Hlinka a M.R. Štefánik nesporne k týmto reprezentantom patria a som rád, že sme využili túto príležitosť, aby ste to prezentovali aj vy.“

Výstava fotografií Filipa Lašuta

V spoločenskej sále si mohli návštevníci prezrieť aj výstavu fotografií Filipa Lašuta pod názvom 20. výročie posviacky Kaplnky sv.

Gorazda v Gorazdove. „Ja som prišla nielen na výstavy, ale prišla som pozrieť Močenok ako taký. Je tu časť našej histórie a chcela som poznať, odkiaľ Gorazd pochádza, no a medzitým teda pozerám aj výstavu, pretože všetky, ktoré tuná sú, sú súčasťou našich dejín,“ páčili sa výstavy návštevníčke Marte Rebrovej.

Slávnostné otvorenie festivalu

Program prvého dňa 22. ročníka festivalu pokračoval popoludní v kultúrnom dome slávnostným otvorením. Návštevníkov v našej

obci privítal starosta obce Marián Borza a festival slávnostne otvoril vdp. Jozef Černák, farár farnosti Močenok. Slávnostného otvorenia 22. ročníka Celonárodného festivalu kresťanského divadla sa zúčastnilo množstvo predstaviteľov cirkevného života, zástupcov štátnej správy a samosprávy, spoluorganizátorov, sponzorov, hercov a divákov obľubujúcich divadlo. „Ja nielen z mojej pozície primátora, ale predsedu Združenia miest a obcí Slovenska registrujem veľké množstvo podujatí v obciach a myslím si, že všetky sa opierajú o nejaké tradície. Táto je výnimočná, pretože historicky je to dosť vzdialené, ale stále živé a nadväzuje to možno aj na Cyrilo-metodské slávnosti, ktoré sa konajú v Nitre. Nakoniec, aj púť do Nitry a odovzdanie posolstva sídelnému biskupovi svedčí o tom, že skutočne obyvatelia Močenku a nadšenci, ktorí toto podujatie pripravujú, robia veľmi dobré meno pre svoju obec a pre rozvoj kultúry,“ myslí si Jozef Dvonč, primátor Nitry.

„Musím sa veľmi poďakovať organizátorom tohto festivalu, že sa venujú takýmto aktivitám, pretože kultúru treba rozvíjať na celom Slovensku, v každej obci, do každého domu by mala prísť kultúra. Je to úžasné, že si pestujete túto tradíciu, pretože keďže je 22. ročník festivalu, tak to už považujem za tradíciu. Je to veľmi pekný festival, dnešné predstavenie

Divadlo Dominus Močenok – Svadobné košele

Bezprostredne po otvorení festivalu bolo odohrané prvé súťažné divadelné predstavenie domáceho divadla Dominus, ktoré sa predstavilo s hrou Svadobné košele na motívy balád Karla Jaromíra Erbena. Predstavenie pozorne sledovala aj festivalová porota, ktorej v tomto roku predsedá Peter Weinciller. Členmi sú Elena Bakošová, Helena Sláviková Rabarová a vdp. Igor Hanko.

„Som veľmi vdáčná, že som dostala túto šancu, bol to úplne iný žáner, ako sme zvyknutí.

sa mi páčilo, uvidíme, čo bude nasledovať ďalej. Držím vám v tomto veľmi palce, naozaj vďaka všetkým organizátorom, ale aj účinkujúcim a režisérom, ktorí sa podieľajú na festivale,“ vysoko hodnotila podujatie Emília Kršíková, vedúca služobného úradu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

„Aj dôstojný pán farár spomínal, že ľudia sa izolujú, a to platí hlavne pre mladých ľudí, je éra internetu a facebooku. Proste mladí nepotrebujú ten osobný kontakt a čo je horšie, istým spôsobom to týchto ľudí deformuje, aj našu spoločnosť. Preto je o to dôležitejšie vrátiť sa k tým pôvodným hodnotám, ktoré práve divadlo skvelým spôsobom dokáže prezentovať. Musíme mať na pamäti, aby aj v našom živote bolo prítomné posolstvo kresťanského humanizmu, aby sme boli solidárni, aby sme boli citliví aj k iným ľuďom okolo seba, predovšetkým, aby tá kultúra bola súčasťou nášho života, aby to neboli len slová, ale aby nás kultúra a v rámci nej aj divadlo, aby nás robili lepšími ľuďmi,“ myslí si Ján Juran, riaditeľ cirkevného odboru Ministerstva kultúry SR.

Bolo to
ťažké,
ale o to
radšej
sme to
cvičili a
dúfam,
že sa to
všetkým,
všetkým
páčilo
tak ako

nám,“ povedala nám bezprostredne po prestavení herečka Monika Ternerová. „Ako vždy, v Močenku je publikum veľmi dobré, a preto sa nám naozaj dobre hralo. Verím, že sa diváci môžu tešiť na ďalšie reprízy tohto predstavenia,“ pridala sa aj Tomáš Danko. „Myslím, že poviem za všetkých nás troch, že sme boli veľmi radi, keď sa rozhodlo, že sa bude hrať divadlo. Tešíme sa na každé predstavenie a zvlášť, keď sa to hrá v Močenku, lebo tu je publikum senzačné. Nevie, či za to, že nás poznajú, ale reagujú na tých správnych miestach a potom nás to vybičuje, aby sme zo seba vydali všetko,“ doplnila Mária Blehová.

Svätá omša

Večerný program prvého dňa festivalu pokračoval v Kostole sv. Klementa, kde svätú omšu celebroidal generálny vikár Nitrianskej diecézy Mons. Peter Brodek. Vo svojej homílii sa venoval viere a tomu, že veriaci by mali v prvom rade hľadať jej zmysel a pokúsiť sa žiť podľa svätého písma.

Premietanie z posviacky Kaplnky sv. Gorazda

Bohatý štvrtkový program zavrášilo premietanie záznamu z posviacky Kaplnky sv. Gorazda v Gorazdove v roku 1994 Jeho Eminenciou Jánom Chryzostomom kardinálom Korcom. Záznam si mohli návštevníci pozrieť v priestoroch zrekonštruovanej budovy Múzea a galérie sv. Gorazda. Prišlo niekoľko desiatok divákov, najmä takých, ktorí sa osobne zúčastnili posviacky kaplnky. „Keď som pozeral na to predstavenie, na ten film, videl som tam rôznych ľudí, ktorí sú už dnes vo večnosti, nech im Pán Boh za to odplatí, čo všetko urobili pre sv. Gorazda, videl som tam ľudí, ktorí aj dnes ešte pomáhajú preto, aby sme mohli dôstojne svätiť sv. Gorazda. Prial by som si, aby tú tradíciu, ktorú sme my založili, čo najviac Močenčanov

bralo úprimne a boli hrdí na to, že takéhoto svätca máme, aby aj organizátorom, ktorí si takýmto spôsobom uctievali sv. Gorazda, v budúcnosti pomáhali, zapájali sa, ten kto môže modlitbou, ten kto môže fyzickou pomocou, ten kto môže finančne alebo nejakým iným spôsobom. Ale naozaj nech sme všetci jednotní a súdržní, nech medzi nami je niet cítiť nejakého napätia, nejakej nelásky, ale naopak, nech nás sv. Gorazd takouto formou zjednocuje,“ bol z 20-ročného záznamu dojatý jeden zo zakladateľov festivalu Jozef Šuvada.

SVADOBNÉ KOŠELE

čo prebývajú v nás

Už niekoľko rokov sa súbor DOMINUS inšpiruje veľkými literárnymi predlohami z domácej i zahraničnej proveniencie, divadelnými hrami alebo rôznymi formami transkripcie prózy i poézie do dramatického diela. Príkladom (nie ojedinelým) je tohoročná prezentácia troch balád zo zbierky Kytice českého romantického básnika Karla Jaromíra Erbena (1811 - 1870): Zlatý kolovrat, Vodník, Svadobné košele v preklade-prebásnení Ľubomíra Feldeka.

Na margo inscenácie vyjadrujem svoj osobný postreh, že hoci v bulletine sa post režiséra "zahmlieva" termínom "kolektív", premyslená dramaturgicko-režijná koncepcia zrkadlí profesionálnu zručnosť i skúsenosť tvorcov (dramaturg a lektorský poradca), t.j. odbornej spolupráce v súhre s hereckou kreativitou interpretov.

Klasická tvorba a pôvab Erbenových balád (dnes často považovaných za archaický text) získavajú novú dimenziu cez výsostne divadelnú metaforickosť. Zrozumiteľne napísané, zrežirované aj interpretované dramatické situácie prezrádzajú cit pre poéziu, skladbu, vyabstrahované jadro (téma, príbeh, dej), kde sa na malej ploche ocitne silno vypovedaná myšlienka prostredníctvom premyslenej mizanscény, originálnych nápadov, obrazov, strihov, práce s detailom a prekvapivých point.

Viacvrstvovému scénickému rozprávaniu slúžia ďalšie výrazové komponenty: minimalistická scéna (postel' s vankúšmi, prikrývkou, hojdacie kreslo, kniha i prestretý koberec, čo vyhraňuje plochu hracieho priestoru deja i sprievodného slova), v mnohorakej premene pred divákmi, civilné kostýmovanie tria interpretov s možnosťou preskupovania či prechodu postáv v štruktúre diela.

Invenčná zvukokresba sprevádzajúca všetky tri balady je poéziou v poézii, posúva dej, vytvára náladu, atmosféru, rytmus, strihy; je emocionálnou výstužou šťastných i tragických osudov postáv - raz dodáva hravý, fantazijný až snový rozmer, inokedy útechu v beznádeji, krutosti, vášni...

Herecká kreativita - vo všetkých jazykových aj mimojazykových prejavoch dominuje na scéne režijnému zámeru, je presvedčivá, zrozumiteľná, podmanivá. Jej pridanou hodnotou je nadhľad, duchaplnosť prechodov z úloh komentátora či rozprávača príbehu do úlohy dramatickej postavy (v trojici účinkujúcich i v trojici balád). A je to práve

nadhľad - odstup či odľahčenie situácií scudzovacími prvkami, ktorý dodáva tragikomický náboj mnohým dramatickým pasusom, chráni ich pred sklzom do patetickosti či do morbídnosti.

Sprítomnenie súčasnosti v auditívnych (slovo, spev, zvuky) i vizuálnych (kostýmovanie, rekvizity, scéna) prvkov inscenácie napovedá, že tento príbeh boja dobra a zla, pokušenia a vnútornej sily, odvahe odolať sa môže stať kdekoľvek na svete, v ktorejkoľvek dobe.

Pripomeňme si to.

Elena Bakošová

Sponzori

XXII. ročník festivalu Gorazdov Močenok 2014

MINISTERSTVO KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

KOS
KRAJSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO
V NITRE

Obec Močenok

Ministerstvo kultúry SR

Nitriansky samosprávny kraj

p. Štefan Brestič, Montstav Močenok

Poľnohospodárske družstvo Močenok

Krajské osvetové stredisko v Nitre

Menert, spol. s r. o., Šaľa

Poľovnícky spolok Močenský háj

Poľovnícke združenie Zálesie Močenok

Penzión Anup – p. Ivan Sklenár

MIK Šaľa, p. Karas

Mäsovýroba, p. Bohumil Súkeník, Pata

Pekáreň Hochel, p. Ľudovít Hochel

Reštaurácia ELSA

Farský úrad Močenok

Kora-mont, Močenok

TIBI, Horná Kráľová

EISEN Šaľa, Gabriel Lenčes

ES KREDIT, Školská ul., Močenok

DOPA-TOUR, s. r. o., Šaľa

p. Helena Tóthová, Hájska ul.

p. Anna Lenická, Nitrianska ul.

rodina Horváthová, Rokošová ul.

Kvetinárstvo Hortenzia, Ing. Daniela Kováčová

Kvetinárstvo, p. Veronika Lencsesová

Ing. Jozef Šuvada, Nitrianska ul.

Národné osvetové centrum Bratislava

Patok – technicko-ekologické služby, a. s., Šaľa

Marfil, s. r. o., Nitra

Rokos, s. r. o., Šaľa

Dolina, s. r. o., Veľká Dolina

Phobos, s. r. o., Šaľa

Montstav Močenok, Štefan Brestič

p. Marián Sumega - lešenárske práce, Oravské Veselé

p. Miroslav Šamaj – natieračské a maliarske práce, Žilina

CAMPRI, spol. s r. o., Lužianky

Ing. Miroslav Tóth, Železoobchod

Kolektív žien Modlitby matiek z Rokošovej ul.

p. Anna Karlubiková, Rokošová ul.

p. Štefan Bleho, Rokošová ul.

Záhradníctvo - Urban, spol. s r.o. Močenok,

MO MS Močenok

Srdečne ďakujeme!

Festivalový spravodajca

22. ročník Gorazdovho Močenku

Redakcia:

Šéfredaktorka: Ing. Marcela Lenčesová

Redaktorka: Zuzana Vörösová

Jazyková úprava: Mgr. Jana Straňáková

Grafika: Mgr. Jana Straňáková

Foto: Michal Lašut, FOMI spol. s r. o., Martin

Tlač: Kultúrne stredisko Močenok

Číslo: 1

Náklad: 200 ks

Vydal: Obec Močenok